

והמפייסו בדברים מתברך בי"א –

And the one who appeases him with words is blessed with eleven

OVERVIEW

יצחק stated one who gives a פרוטה to a poor person receives six blessings,¹ and one who appeases the עני with words receives eleven blessings.² Others wish to amend the text, and תוספות rejects their amendment.

יש מגיהין והנותן פרוטה לעני והמפייסו –

There are those who amend the text to read; ‘and one who gives a פרוטה to an עני and is also מפייסו בדברים, he receives eleven ברכות’.

תוספות explains their reason for this amendment:

משום דמשמע להו דקראי איירי בנותן צדקה דכתיב ותפק לרעב נפש ונפש נענה תשביע –
Because it seems to them that these verses (which contain the eleven blessings), are discussing one who gives צדקה also (and is not only appeasing the עני) for it is written in the פסוק that ותפק לרעב נפש ונפש נענה תשביע (and you will extend your soul to the hungry, and you will satiate the afflicted soul);³ indicating some alleviation of the suffering by giving him צדקה. Therefore they conclude that in order to receive the eleven blessings it is necessary to both give him צדקה and appease him.

תוספות rejects this proof:

ולאו מילתא היא דנפש נענה תשביע היינו תשביע בדברים שתפייסנו בדברים –
And this proof is of no import, for the words נפש נענה תשביע means you will satisfy the נפש נענה with words; that you will appease him with words, but not necessarily with giving צדקה also.

תוספות completely rejects this view that צדקה must be given in addition to דברים in order to be מתברך בי"א:

¹ הלוא פרס לרעב להחמך ועניים מרודים תביא בית כי תראה ערם וכסיתו ומבשרך לא תתעלם. אז יבקע. These פסוקים are regarding one who gives צדקה (as it states ותפק לרעב לחמך, etc.) they receive the six blessings beginning with יבקע וגו'.

² ותפק לרעב נפש ונפש נענה תשביע וזרח בחשך אורך ואפלתך פצהרים. ונתן יהנה תמיד והשביע. These פסוקים are regarding one who gives צדקה (as it states ותפק לרעב נפש ונפש נענה תשביע, etc.) they receive the eleven blessings beginning with וזרח בחשך אורך.

³ The phrase נפש נענה תשביע indicates giving him food to sustain his hunger (you extending to him your soul), and the phrase ותפק לרעב נפש indicates giving him food to sustain his hunger.

ועל כרחך לא גרסינן ליה –

And perforce we do not read in our text - 'והנותן פרוטה לעני' והמפייסו כו' -

דלהיא גירסא הוה ליה למימר מתברך בי"ז הנך שש דלעיל והני אחת עשרה :

For according to that גירסא the גמרא should have said that (the מפיס and נותן) **is blessed with seventeen ברכות; the previous six** (which are mentioned by הנותן alone) **and these eleven** (which are mentioned in the פסוקים of פיוס [alone]). Therefore since he says ברכות eleven alone he receives פיוס דברים (only) we must conclude that for פיוס alone he receives eleven ברכות.

SUMMARY

One who is (just) מפיס an עני בדברים (even if he does not offer financial aid) is מתברך בי"ז. One who is both מפיס and נותן is מתברך בי"ז.⁴

THINKING IT OVER

How can we justify that alone is greater than פרוטה;⁵ when the עני receives sustenance his hunger is satiated; however the מפיס seemingly did nothing for his hunger?!⁶

⁴ (חת"ס see) בגמטריא טוב.

⁵ According to the יש מגיהין it is understood, since alone is בשרש מתברך and מפיס is נותן so the פיוס adds only five ברכות, while a נותן receives six ברכות.

⁶ See מהרש"א בח"א ד"ה והמפייסו.